

Den helige Johannes Döparens dag

Tom Hardts postilla, tredje årgången

Predikotext: Apg. 17:22–31.

I Guds, Faderns + och Sonens och Den Helige Andes, namn. Amen.

Denna festdag, d. h. Johannes Döparens dag, är ett föregripande av julens firande av Sonens människoblivande. "Du skall gå framför Herren", säger i dagens evangelium d. h. Johannes Döparens fader, tempelprästen Sakarias, i Den Helige Andes profetiska kraft om sin nyfödde son. Bakom d. h. Johannes Döparen kommer Gud själv, nalkas Israels Gud, går Herren HERREN. Sakarias' lovsång är därför inte en lovsång om förelöparen utan om den annalkande frälsaren, Davids son och Davids Gud, som skall bestiga sin tron som Herren och Messias.

När vi så säger, pockar denna festdags predikoämne, "Skapelsen och ljuset från höjden", dess dubbla namn, "Den Helige Johannes Döparens dag eller Midsommardagen", på en plats i vår predikan, ja, vill enligt några vidga vår blick, så att den når bortom tempelprästens trånga horisont, bortom Jerusalems murar. I predikotexten har vi hört S:t Paulus tala om "Den Gud som gjort världen och allt vad däri är, han som är Herre över himmel och jord", om hur "i honom är det som vi leva och röra oss och äro till". Det är för många något större, något som låter rökelseångorna från Sakarias' offer blåsas bort av vindarna från sommarfjärden och fyller kyrkorummet med doften av sommarens blommor. Den mänskliga livsglädjen tycks kräva sitt och begära sin del av dagens högmässa, liksom ju redan psalmbokens psalmer talar om sommarens under. Det är sommar, inte jul, vill man ropa till predikanten. Till detta måste en rättsinnig predikant svara, att det rätta sommarfirandet förutsätter ett rätt julfirande, att predikotexten ur S:t Lukas' apostlagärningar bara är en fortsättning och konsekvens av S:t Lukas' evangelium och dess inledning om d. h. Johannes Döparen, att – kort sagt – den okände Guden, som S:t Paulus talar om, är just Herren, vars förelöpare är d. h. Johannes Döparen.

När vi på vissa stora helgdagar efter avslutad högtidlig högmässa med varandra frambär inför Gud "De tre människors lovsång i den brinnande ugnen", kallar vi inte bara på änglars, prästers, leviters och alla frommas lovsång utan också på hela skapelsens jubel

inför Gud: "Loven Herren, berg och höjder, lovsjungen och upphöjen honom i evighet. Loven Herren, alla växter på jorden, lovsjungen och upphöjen honom i evighet." (Tillägg till Daniel, 5:50 f.) När vi så ropar till ljus och mörker, ljungeldar och moln, hav och floder, havsvidunder och alla djur, som röra sig i vattnet, är hela tiden föremålet för lovsången den Gud, som tronar i världarnas mitt, som tagit mänsklig natur av Jungfrun Maria, vars förelöpare var d. h. Johannes Döparen.

Han, tillika med Fadern och Den Helige Ande, är den som frambragt tingen, som uppehåller dem, som verkar genom dem, och som gör det möjligt att rätt bruka dem och rätt tacka för dem. Tingen utan bundenhet till den människovordne, tingen i deras gudlöshet eller i den vaga dunkla relationen till "en okänd Gud", tingen mottagna på hedniskt, icke-kristet sätt, är sällsamma, skrämmande, främmande makter, som vill behärska oss. Då förvandlas fjärdens yta till gudinnan Rent-Vatten, solen till livsgiverskan Moder Sol, bruket av tingen till missbruk, semestern till livets mittpunkt och vitalitetens förnyare, naturen till det stora, outgrundliga moderskötet. Sådana makter rycker i trådar, som får människor att dansa och röra sig som dockor, främmande för Skaparen, då de ju "tagit sig för att dyrka och tjäna det skapade framför Skaparen, honom som är högtlovad i evighet, amen". (Rom. 1:25) Så förkunnar vi på denna d. h. Johannes Döparens dag eller Midsommardagen, att

- I. den Jungfrufödde är den högtlovade Skaparen,
- II. den Jungfrufödde skänker oss skapelsen att bruka under lovsång,
- III. den Jungfrufödde skänker oss kraften att rätt bruka skapelsen.

I. Den Jungfrufödde är den högtlovade Skaparen.

Denna dagens dubbla anslag ger oss rätten att med all kraft visa på hur hela den skapelse, vars skönhet

så mäktigt omger oss, springer fram ur och vilar i den högtlovade Jungfrufödde. Aposteln betygar ju:

Ty i honom skapades allt i himmelen och på jorden, synligt såväl som osynligt, både tronänglar och herrar och furstar och väldigheter i andevärlden. Alltsammans har blivit skapat genom honom och till honom. Ja, han är före allt annat, och alltsammans äger bestånd i honom. (Kol 1:16 f.)

Predikotextens ord om att "i honom är det som vi leva och röra oss och äro till" innebär i klartext just detta, att vi i den Jungfrufödde äger den högtlovade Skaparen, att sol, måne, stjärnor, träd och blommor, vatten och klippor sjunger sin lovsång till just honom, till Guds och Marias Son, som föregicks av d. h. Johannes Döparen.

II. Den Jungfrufödde skänker oss skapelsen att bruka under lovsång.

Jesus säger oss, att "Mig är given all makt i himmelen och på jorden ... Och se, jag är med eder alla dagar intill tidens ände". Detta löfte, att han är med oss, att han är Immanuel, Gud-med-oss, skänker oss både Gud och den himmel och jord, som är i hans hand. Han tjänar oss med sin makt över synden, döden och djävulen men också med makten över allt skapat. Det

är han, som inte endast ger oss syndernas förlåtelse, liv och salighet, utan som också skänker oss sommarens härlighet, varje skapelsens gåva, "mat och dryck, kläder, hus och hem". Det är till hans tronstol, som vår tacksägelse stiger upp. Det är i hans goda, älskade ansikte, som vi skådar, när allt gott skänks oss, när himmelen och jorden läggs under våra fötter.

III. Den Jungfrufödde skänker oss kraften att rätt bruka skapelsen.

När vi tror på Jesus, sann Gud och sann människa, på honom, som blev människa för oss och för vår frälsnings skull, ges åt oss barnskapets Helige Ande. Därför kan vi rätt bruka skapelsen, så att vi inte blir dess slavar utan dess herrar, så att vi kan äta och dricka och göra oss glada i rätt, kristen frihet, inte i denna världens trældom under makterna, i ständig rädsla för slutet, i ständigt begär efter mer för att fylla vår tomhet. Det är denna obekymrade, andeverkade livshållning, som Predikaren beskriver med orden: "Om någon kan äta och dricka och njuta vad gott är under all sin möda, så är också detta en Guds gåva". (Pred. 3:13) Ja, det är en gåva från den Gud, som blev människa, från den Jungfrufödde, som föregicks av d. h. Johannes Döparen.

Amen.